

Số: /KH-SYT

Thanh Hóa, ngày tháng 3 năm 2021

KẾ HOẠCH
Hoạt động Phòng chống lao tỉnh Thanh Hóa năm 2021

Phần thứ nhất

ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG NĂM 2020

I. TÌNH HÌNH CHUNG

- Hoạt động phòng Chống lao tỉnh nhận được sự quan tâm, chỉ đạo sát sao kịp thời của lãnh đạo Sở Y tế; Ban điều hành Dự án phòng chống lao.
- Mạng lưới công tác chống lao đã bao phủ đến 100% xã, phường, thị trấn của tỉnh.
- Toàn tỉnh có 32 tổ chống lao trong đó có 27 tổ chống lao huyện, 4 trại giam và 1 trung tâm cai nghiện ma túy; mỗi tổ chống lao đều có cán bộ chuyên trách lao, cán bộ xét nghiệm; phòng xét nghiệm lao đạt tiêu chuẩn.

II. KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG NĂM 2020

1. Hoạt động khám sàng lọc, phát hiện bệnh lao

- Hoạt động sàng lọc lao chủ động tại cộng đồng được đẩy mạnh, ưu tiên các xã xa, xã có điều kiện khó khăn về kinh tế, y tế, dịch tễ bệnh lao cao, học viên trong cơ sở cai nghiện, bệnh nhân trong Trung tâm bảo trợ xã hội tỉnh.
- Năm 2020 với 25 đợt khám cho 50 xã, 01 cơ sở cai nghiện ma túy số 1 tỉnh Thanh Hóa, 01 trung tâm bảo trợ xã hội tỉnh. Tổng số người chụp phim Xquang: 16.200 người, số người có phim Xquang bất thường nghi lao: 258 người. Số người xét nghiệm Gene Xpert: 435 người, số xét nghiệm Gene Xpert: 15 người, kháng R: 01 người.

2. Quản lý điều trị bệnh nhân lao và lao kháng thuốc

- Hoạt động điều trị: tỷ lệ điều trị thành công bệnh nhân lao phổi mới có bằng chứng vi khuẩn đạt so với mục tiêu đề ra là > 90%.
- Hoạt động phát hiện và điều trị lao kháng thuốc tiếp tục được duy trì và mở rộng các đối tượng sàng lọc bằng xét nghiệm Gene Xpert, tuy nhiên số lượng mẫu đờm từ các huyện gửi về chưa nhiều, năm 2020 toàn tỉnh đã phát hiện và thu nhận bệnh nhân 85 lao kháng đa thuốc (đạt 85% so với chỉ tiêu kế hoạch).

3. Hoạt động đào tạo

Năm 2020 phối hợp với Bệnh viện Phổi Trung ương và các đơn vị tuyến huyện tổ chức các lớp đào tạo, hỗ trợ kỹ thuật tuyến dưới từ nguồn kinh phí Chương trình mục tiêu Y tế - dân số và các nguồn hợp pháp khác cụ thể:

- + Tổ chức 27 lớp tập huấn về điều trị lao cho tuyến huyện, xã;
- + Tổ chức 01 lớp phối hợp lao/HIV;
- + Tổ chức 01 lớp phối hợp y tế công – tư (PPM);

+ Tổ chức 02 lớp tập huấn cập nhật kiến thức hướng dẫn chẩn đoán bệnh lao cho cán bộ chuyên khoa lao và cập nhật hoạt động xét nghiệm cho xét nghiệm viên lao tuyến huyện;

+ Tổ chức 01 lớp hướng dẫn triển khai chương trình Lao tiềm ẩn;

+ Tổ chức 01 lớp tập huấn về Covid - 19.

4. Hoạt động truyền thông:

Tổ chức các hoạt động truyền thông nhân Ngày thế giới phòng chống lao 24/3, truyền thông phòng chống bệnh hen phế quản nhân ngày hen toàn cầu, truyền thông phòng chống bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính nhân ngày Bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính toàn cầu.

Truyền thông trực tiếp phòng chống bệnh lao và khám sàng lọc Lao, Hen, bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính (COPD) cho nhân dân xã Vĩnh Thịnh và Vĩnh Long huyện Vĩnh Lộc tỉnh Thanh Hóa. Truyền thông phòng chống bệnh lao và khám sàng lọc lao chủ động cho nhân dân tại 50 xã/ thị trấn trong tỉnh.

5. Công tác kiểm tra, giám sát tại các tuyến ở địa phương:

Tuyến tỉnh giám sát, hỗ trợ kỹ thuật hoạt động chương trình chống lao huyện, xã: 215 lần; tuyến huyện giám sát tuyến xã: 3.522 lần.

6. Một số mục tiêu chỉ tiêu đạt được năm 2020

TT	Mục tiêu/chỉ tiêu	Đơn vị tính	Kế hoạch năm 2020	Kết quả thực hiện 2020
1	Số xã có BN lao quản lí	Xã	559	476
2	Tỷ lệ người nghi lao được xét nghiệm đờm	%	100	100
3	Tỷ lệ tử vong do lao	người/100.000	<10	9,4
4	Số BN lao được phát hiện	người	3148	2296
5	Tỷ lệ BN lao sàng lọc HIV	%	>90	80
6	Tỷ lệ điều trị thành công	%	>90	91

III. Thuận lợi, khó khăn

1. Thuận lợi

- Hoạt động Phòng chống lao tỉnh nhận được sự quan tâm và chỉ đạo sát sao của UBND tỉnh và phối hợp của các ban, ngành, đoàn thể trong tỉnh.

- Được hỗ trợ kịp thời của Chương trình Chống lao quốc gia, bệnh viện Phổi trung ương trong quá trình triển khai thực hiện.

- Các đơn vị có liên quan phối hợp chặt chẽ trong việc phát hiện, quản lý, điều trị bệnh nhân lao

2. Khó khăn

- Người dân chưa hiểu biết đầy đủ về bệnh lao, còn tình trạng kỳ thị với bệnh nhân lao dẫn đến người bệnh còn mặc cảm, giấu bệnh nên thường đi khám

muộn, thời gian mang vi khuẩn kéo dài làm tăng nguy cơ lây lan vi khuẩn cho người than, cộng đồng.

- Nguồn kinh phí đảm bảo cho hoạt động Phòng chống lao còn hạn hẹp, chưa triển khai được đầy đủ, thường xuyên các hoạt động tại tuyến cơ sở.

Phần thứ 2

KẾ HOẠCH HOẠT ĐỘNG PHÒNG CHỐNG LAO NĂM 2021

I. CĂN CỨ XÂY DỰNG KẾ HOẠCH

- Quyết định số 374/QĐ-TTg ngày 17/3/2014 của Thủ tướng Chính phủ về việc “Phê duyệt Chiến lược quốc gia phòng, chống lao đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030”;

- Quyết định số 1745/QĐ-TTg ngày 04/12/2019 về việc thành lập Ủy ban Quốc gia về chấm dứt bệnh lao;

- Văn bản số 101/TB-VPCP ngày 17/3/2020 của Văn phòng Chính phủ về việc thông báo ý kiến kết luận của Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam tại cuộc họp Ủy ban về chấm dứt bệnh lao.

II. MỤC TIÊU, CHỈ TIÊU

1. Mục tiêu chung

Khống chế số người mắc lao, tiếp tục giảm tỷ lệ mắc và tử vong do lao nhằm góp phần chăm sóc và bảo vệ sức khỏe của nhân dân và phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Thanh Hóa.

TT	Mục tiêu/chỉ tiêu	Đơn vị tính	Kế hoạch năm
1	Số xã triển khai hoạt động PCL	xã	559
2	Tỷ lệ người nghi lao được xét nghiệm đờm	% dân số	1
3	Tỷ lệ tử vong do lao	Người/100.000	<10
4	Số BN lao được phát hiện các thể	Người	3.148
5	Tỷ lệ BN lao sàng lọc HIV	%	> 90
6	Tỷ lệ điều trị thành công	%	> 90
7	Tỷ lệ mắc lao kháng thuốc trên tổng số lao mới	%	<3

2. Mục tiêu cụ thể

- Giảm tỷ lệ mắc lao trong cộng đồng xuống dưới 131/100.000 dân.
- Giảm tỷ lệ tử vong do lao xuống dưới 10/100.000 dân
- Khống chế số người mắc lao đa kháng thuốc dưới 3% trong tổng số lao mới phát hiện.

3. Chỉ tiêu

4. Chỉ tiêu theo từng huyện: Chi tiết phụ lục 1

III. NỘI DUNG THỰC HIỆN

1. Phát hiện bệnh lao:

Phát hiện thụ động là chính, tăng cường phát hiện chủ động tại một số xã trọng điểm về lao. Phối hợp với Chương trình chống lao Quốc gia (CCCLQG) phát hiện chủ động cho phạm nhân các trại giam.

2. Phát hiện và điều trị lao tiềm ẩn

Song song với phát hiện bệnh lao tăng cường phát hiện lao tiềm ẩn cho các đối tượng nguy cơ cao như: Người tiếp xúc, mắc các bệnh mạn tính..., tư vấn và điều trị lao tiềm ẩn theo hướng dẫn của CTCLQG.

3. Quản lý điều trị

Đảm bảo 100% bệnh nhân lao phát hiện được đăng ký điều trị đúng phác đồ, quản lý chặt chẽ bởi DOTS để tránh bỏ trị.

4. Lao kháng thuốc

Xét nghiệm phát hiện bệnh lao kháng thuốc, kháng đa thuốc từ các nhóm nguy cơ bằng Gene Xpert và nuôi cấy, đưa vào quản lý điều trị chặt chẽ theo quy định của CTCLQG.

5. Các hoạt động phối hợp

5.1. Quản lý lao trẻ em: Đảm bảo 100% trẻ em 0-14 tuổi tiếp xúc nguồn lây được quản lý và báo cáo, 100% trẻ em sống cùng nhà với bệnh nhân lao phổi được tư vấn và điều trị lao tiềm ẩn.

5.2. Lao/HIV: Tư vấn sàng lọc HIV cho 100% bệnh nhân lao, điều trị lao tiềm ẩn cho các đối tượng nhiễm HIV.

5.3. Hoạt động phối hợp y tế công – tư: Hỗ trợ chuyên môn cho các cơ sở y tế tư nhân trên địa bàn tỉnh.

5.4. Lồng ghép lao và các bệnh mạn tính không lây: Phối hợp với các khoa phòng trong các bệnh viện đa khoa và chuyên khoa quản lý tốt bệnh lao trên các đối tượng có nguy cơ cao: Bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính, hen phế quản, đái tháo đường...

5.5. Đào tạo, tập huấn: Tổ chức các lớp đào tạo liên tục về thực hiện CTCLQG, cập nhật thông tin cho cán bộ làm công tác chống lao trên địa bàn tỉnh.

5.6. Truyền thông: Tổ chức đợt truyền thông vào Ngày thế giới Phòng chống lao 24/3, phối hợp với CDC tỉnh, Hội nông dân tỉnh, Đài truyền hình tỉnh, Đài truyền thanh tỉnh, thành phố, huyện, thị xã để tổ chức các buổi truyền thông, các chuyên đề PCL phát trên các đài truyền thanh, truyền hình trong tỉnh.

5.7. Hỗ trợ kỹ thuật: Thực hiện hỗ trợ hàng quý và đợt xuất cho các tuyến trong công tác PCL.

5.8. *Cung ứng*: Đảm bảo cung ứng đầy đủ thuốc chống lao, vật tư, hóa chất, trang thiết bị cho hoạt động phát hiện và quản lý bệnh lao.

5.9. *Thống kê báo cáo*: Đảm bảo báo cáo đầy đủ, chính xác, kịp thời trên hệ thống của CTCLQG.

V. NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP

1. Khám phát hiện:

- Các cơ sở khám chữa bệnh phát hiện những người nghi lao giới thiệu đến tổ chống lao huyện, thị xã, thành phố (gọi tắt là tổ chống lao huyện) hoặc bệnh viện Phổi để khám phát hiện bệnh lao.

- Bệnh viện Phổi hỗ trợ các tổ chống lao tuyến huyện thực hiện chẩn đoán lao phổi không có bằng chứng vi khuẩn học theo đúng hướng dẫn của CTCLQG.

2. Quản lý điều trị

- Giám sát, hỗ trợ các tổ chống lao thực hiện đúng nguyên tắc điều trị bệnh lao, báo cáo kịp thời các trường hợp bỏ trị, tử vong.

- Huy động các tổ chức, cá nhân, tình nguyện viên, người nhà bệnh nhân cùng tham gia giám sát tuân thủ điều trị của bệnh nhân.

- Cập nhật kịp thời ca bệnh trên hệ thống quản lý VITIMES của chương trình chống lao quốc gia

3. Quản lý bệnh lao kháng đa thuốc

- Phát hiện bệnh nhân nghi lao kháng đa thuốc và chỉ định xét nghiệm Gene Xpert, nuôi cấy đờm để chẩn đoán.

- Thực hiện hội chẩn và lập hồ sơ quản lý, điều trị, giám sát chặt chẽ các bệnh nhân lao kháng thuốc, báo cáo đúng quy định.

4. Lao trẻ em

- Trạm y tế xã phường lập danh sách các trẻ 0-14 tuổi sống cùng nhà bệnh nhân lao phổi gửi đến tổ chống lao huyện quản lý, khám sàng lọc và điều trị lao tiềm ẩn.

5. Lao HIV

Tư vấn sàng lọc HIV cho 100% bệnh nhân lao, khám sàng lọc lao định kỳ cho các đối tượng nhiễm HIV, quản lý điều trị lao và lao tiềm ẩn.

6. Phối hợp y tế công – tư

- Khuyến khích các cơ sở y tế tư nhân tham gia vào hoạt động PCL.

- Cung cấp tài liệu, biểu mẫu sổ sách, kinh phí bồi dưỡng theo các quy định hiện hành.

7. Đào tạo, tập huấn

- Cử cán bộ tuyến tỉnh tham gia các khóa đào tạo do trung ương tổ chức.

- Tổ chức tập huấn cho cán bộ chống lao tuyến huyện, xã.

8. Truyền thông

- Lập kế hoạch và tổ chức triển khai các hoạt động truyền thông nhân Ngày Thế giới phòng chống lao trên phạm vi toàn tỉnh.
- Sản xuất các phóng sự, chuyên đề, phổ biến kiến thức phát trên đài phát thanh, đài truyền hình tỉnh.

9. Cung ứng thuốc, vật tư, hóa chất

- Tiếp nhận bảo quản, phân phối và báo cáo sử dụng thuốc, vật tư, hóa chất theo đúng quy định của CTCLQG.
- Giám sát, hỗ trợ tuyến dưới quy trình tiếp nhận và sử dụng trang thiết bị đạt hiệu quả.
- Tổng hợp thực trạng và nhu cầu để báo cáo, đề xuất trung ương hỗ trợ.

10. Hỗ trợ kỹ thuật

- Tổ chức hỗ trợ kỹ thuật, giám sát, lượng giá toàn diện các hoạt động PCL của tổ chống lao huyện hàng quý theo đúng hướng dẫn của CTCLQG.
- TTYT huyện, thị xã, thành phố lập kế hoạch giám sát, hỗ trợ trạm y tế giám sát tận nhà bệnh nhân lao.

11. Thống kê báo cáo

- Tổng hợp báo cáo CTCLQG - Bệnh viện Phổi Trung ương theo đúng thời gian quy định.

V. KINH PHÍ:

Nguồn kinh phí:

- Chương trình mục tiêu Y tế – Dân số.
- Dự án PCL - CTCL Quốc gia.

VI. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Bệnh viện Phổi:

- Giao bệnh viện Phổi làm đầu mối, chủ trì việc xây dựng kế hoạch và triển khai toàn bộ các hoạt động theo kế hoạch, chịu trách nhiệm hoàn thành các thủ tục quyết toán kinh phí sử dụng theo đúng quy định hiện hành.
- Tiếp nhận, khám phát hiện, chẩn đoán và điều trị các bệnh nhân vượt quá khả năng của tuyến dưới.
- Kiểm tra, giám sát, hỗ trợ kỹ thuật cho tuyến dưới thực hiện các hoạt động phòng chống lao, đảm bảo chất lượng các phòng xét nghiệm lao trên địa bàn.
- Dự trù, quản lí, phân phối thuốc, vật tư trang thiết bị đầy đủ, hợp lí.
- Đào tạo và phát triển nguồn nhân lực chống lao trên địa bàn tỉnh.

2. Trung tâm y tế huyện, thị xã, thành phố

- Lập kế hoạch và triển khai các hoạt động chống lao trên địa bàn huyện.
- Thực hiện công tác khám, phát hiện, quản lý điều trị, giám sát bệnh nhân lao và báo cáo theo đúng hướng dẫn của CTCLQG.
- Tiếp nhận các bệnh nhân lao từ các tuyến chuyển về và đăng ký điều trị theo CTCLQG.
- Quản lý, sử dụng thuốc chống lao, vật tư, hóa chất theo hướng dẫn của CTCLQG.
- Phối hợp với các tổ chức, ban ngành, đoàn thể trên địa bàn huyện để tuyên truyền giáo dục sức khỏe, huy động xã hội tham gia vào công tác chống lao.

3. Trung tâm kiểm soát bệnh tật tỉnh

- Lập kế hoạch và triển khai các hoạt động truyền thông nhân Ngày Thế giới phòng, chống lao 24/3. Sản xuất các chương trình truyền thanh, truyền hình, các bài viết truyền thông, phổ biến kiến thức về bệnh lao phát trên đài phát thanh và truyền hình tỉnh, các báo, tạp chí trong tỉnh.

4. Các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh

- Phối hợp phát hiện, chẩn đoán, điều trị và quản lý người bệnh lao theo khả năng của đơn vị
- Chuyển những trường hợp nghi lao đến các cơ sở chuyên khoa lao để khám phát hiện, điều trị bệnh lao.
- Tham gia tập huấn, đào tạo, cập nhật kiến thức về công tác chống lao.

Trên đây là Kế hoạch phòng chống lao năm 2021 trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa, đề nghị các đơn vị triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Chương trình CLQG (báo cáo);
- Các cơ sở khám, chữa bệnh (th/h);
- TTYT các huyện, thị xã, thành phố (th/h);
- Lưu VT, NVY_{LT}.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Bá Cẩn